

Partimotion

Motion till riksdagen: 2014/15:2573

av Annie Lööf m.fl. (C)

Sund och säker mat

Sammanfattning

Den svenska maten är något vi ska vara stolta över. Sverige är bland de länder som har högst djurskydd i världen och som har lägst antibiotikaförbrukning inom djurhållningen. Svenskar ställer höga krav på mat som är sund och säker. Svenska lantbrukare har lång erfarenhet av att bedriva ett hållbart jordbruk med högt ställda krav på miljöhänsyn och djurskydd.

Centerpartiet och Alliansen har under åren i regeringsställning arbetat för att förbättra förutsättningarna för bönderna och för att hela landet ska leva. Exempel på en sådan satsning är ”Sverige – det nya Matlandet”. Satsningen har lett till drygt 9 000 fler jobb, fler livsmedelsföretag och fler små slakterier på landsbygden. Vi har dessutom bidragit till att förändra EU:s gemensamma jordbrukspolitik, minskat den administrativa bördan för lantbrukarna och sänkt skatterna för att göra det enklare att driva företag. Ett centralt mål har varit att öka produktionen av mat i Sverige. Centerpartiet vill se en fortsatt satsning på ”Sverige – det nya Matlandet” samt en livsmedelsstrategi som fokuserar på primärproduktionen av mat i Sverige.

Centerpartiet vill ändra lagen om offentlig upphandling så att det blir möjligt att ställa krav på minst svenska miljö- och djurskyddsregler när mat handlas in till skolor, äldreboenden och sjukhus. På så sätt säkerställer vi att maten som serverats producerats med låg antibiotikaanvändning och med goda förutsättningar för ett gott liv för djuren.

Dessutom vill vi ha en ursprungsmärkning av kött-, chark- och mejeriprodukter för att konsumenter ska kunna göra medvetna val om de vill handla närproducerat och miljövänligt.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Förslag till riksdagsbeslut.....	2
Nationell livsmedelsstrategi.....	3
Jordbrukets och fiskets konkurrenskraft.....	3
Matlandet Sverige.....	4
Nationellt måltidslyft.....	5
Ursprungsmärkning av livsmedel.....	5
Antibiotikaanvändning inom EU:s djurhållning.....	6
Minst motsvarande svenska djurskyddsregler vid upphandling.....	6
Gårdsförsäljning.....	7

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta fram en nationell livsmedelsstrategi.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jordbrukets och fiskets konkurrenskraft.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fortsättningen för Matlandet Sverige.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra ett nationellt måltidslyft.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ursprungsmärkning på livsmedel.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att minska antibiotikaanvändningen inom djurhållningen i EU.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att krav på minst motsvarande svenska djurskyddsregler ska gälla i alla upphandlingar.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gårdsförsäljning av egenproducerat öl och vin.

Nationell livsmedelsstrategi

Varje dag gör svenska bönder en stor insats för jobben, miljön, djurskyddet och folkhälsan. De producerar mat som är sund och säker, fri från skadliga gifter och kemikalier.

Centerpartiet vill att produktionen av svensk mat ska öka. Anledningen är enkel. Den mat vi lägger i våra kundvagnar, serverar i skolor och till våra äldre ska inte bara vara god och näringsrik, den ska även kunna ätas med gott samvete om djurens välmående. Centerpartiet vill därför ta fram en nationell livsmedelsstrategi för ökad produktion av hållbar mat.

Livsmedelsstrategin ska därför i första hand fokusera på bättre villkor för att öka produktionen av mat i Sverige och på att stärka villkoren för svensk livsmedelsindustri. Andra viktiga delar av strategin bör vara förslag på hur böndernas kostnader kan fortsätta sänkas, regelkrånglet minska och krav på minst svenska djurskyddsregler i alla upphandlingar, det vill säga de krav som svenska bönder redan lever upp till i dag.

Innehållet i livsmedelsstrategin kommer att behöva utvecklas i nära samarbete med näringen, som vet vilka behov som måste tillgodoses för att nå framgång med strategin. Även den konkurrenskraftsutredning som ska vara klar i början av 2015 kommer att vara ett viktigt stöd i arbetet.

Vi vill som en central åtgärd i livsmedelsstrategin, tillsätta en matkommission. I Matkommissionen bör representanter från bönderna, livsmedelsindustrin, handel och konsumenter ingå men även representanter från riksdagens partier. Syftet är att såväl politiken som näringen ska göra verkliga åtaganden för att tillsammans vända trenden.

Jordbrukets och fiskets konkurrenskraft

När det kommer till våra gröna näringar fyller företagen inom dessa näringar viktiga funktioner i hela landet. Svenskt jordbruk och svenskt fiske bidrar till att stärka den biologiska mångfalden genom att hålla landskapen öppna och hålla ekosystemen i haven i balans. Än viktigare är att de bidrar till att förse oss med sund, säker och hållbar mat.

Både jordbrukets och fiskets konkurrenskraft behöver stärkas och kostnaderna för dessa näringar fortsätta att minska. För jordbruket är den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU ett viktigt verktyg. Vi vill att den ska stärka aktiva bönder och bönder med

djur. Därför föreslår vi ett särskilt stöd till bönder med kor, en så kallad ko-peng. Landsbygdsprogrammet är också viktigt för att stärka konkurrenskraften för lantbrukare. Där behöver insatserna bli inriktas på att stimulera unga bönder, ett aktivt jordbruk med starka jordbruksföretag och ett öppet och rikt odlingslandskap.

Levande hav och vatten är en av våra viktigaste frågor. Att det finns stora och livskraftiga fiskebestånd är en förutsättning för ett hållbart fiske och för att såväl yrkesfiske som fritidsfiske ska kunna bedrivas.

Reglerna för den svenska fiskeripolitiken styrs genom EU:s lagstiftning. Centerpartiet kommer att fortsätta att vara drivande för hållbara fiskebestånd, förbud mot utkast, värnandet av det kustnära fisket och framtagande av selektiva fiskeredskap.

Matlandet Sverige

”Sverige – det nya Matlandet” är den största satsningen någonsin på svensk mat som någonsin genomförts. Matlandet är en samlad satsning för hela matsektorn och kan ses som en plattform för att lyfta fram alla de värden som finns i svensk mat, matproduktion och upplevelser kopplat till mat. Matlandet innehåller både åtgärder för att stärka den svenska produktionen av mat och även åtgärder för att lyfta fram den svenska matens mervärden både i och utanför Sverige. Matlandet Sverige har varit lyckosamt för jobben och bidrar till att skapa stolthet bland våra matproducenter samtidigt som fler svenska konsumenter fått upp ögonen för svensk mat.

Fler jobb på landsbygden kräver en sammanhållen satsning. Att inte fortsätta med visionen om Sverige som det nya matlandet skulle vara negativt för utvecklingen på landsbygden och för svensk matproduktion. Det är med oro som Centerpartiet noterat avsaknaden av satsningar på Matlandet Sverige i regeringens budget.

Det finns fortsatt utvecklingspotential för Matlandet Sverige. Det är angeläget att fortsätta det målmedvetna arbete som inletts med att underlätta för och lyfta fram företag som förädlar och producerar livsmedel så att de kan växa och bidra till ökad självförsörjningsgrad. Centerpartiet vill se en fortsatt satsning på Matlandet Sverige för att hela landet ska leva och få ta del av sund, säker och hållbar mat.

Nationellt måltidslyft

För att maten på förskolor, skolor, äldreboenden och sjukhus ska förbättras så föreslår Centerpartiet ett nationellt måltidslyft på 100 miljoner kronor. Satsningen ska ses som

ett incitament för kommuner och landsting att jobba med för att få sund, säker och näringsrik mat som uppfyller höga ställda krav på miljö- och djurskydd. Kommuner och landsting ska kunna ansöka om medel som exempelvis ska kunna användas till att anta en matpolicy för hur maten som köps in ska vara producerad, eller att all fisk som serveras i skolor, äldreboenden och sjukhus ska vara miljömärkt.

Ursprungsmärkning av livsmedel

En grundprincip för Centerpartiet är att flytta makten så nära dem som berörs som möjligt. Vi vill att makten över maten ska ligga hos konsumenten. Det bör vara en självklarhet att konsumenter ska ha kännedom om varifrån maten är producerad för att kunna göra medvetna val. Det ska vara enkelt att kunna se från vilket ursprungsland osten eller köttet kommer, eftersom djurskyddsregler eller vilken miljöhänsyn som tas inom produktionen skiljer sig åt från land till land. Centerpartiet vill ursprungsmärka all mat som har kött som huvudingrediens. Det innebär att korv och skinka, precis som kycklingsallad och lasagne ska vara ursprungsmärkt.

Centerpartiet vill ge konsumenten fler verktyg för att göra egna hållbara val i kyldiskarna. Alla mejeriprodukter bör vara ursprungsmärkta för att öka kännedomen om ursprunget för mjölken i osten eller varifrån yoghurten kommer. På så vis kan konsumenter själva fatta medvetna beslut baserade på om man tycker att det är viktigt att kon har gått på grönbeta eller inte transporterats alltför långt.

Centerpartiet uppmuntrar svenska producenter att redan idag ursprungsmärka sina produkter på frivillig väg. Den svenska primärproduktionen är av sådan klass att det snarast borde ses som en kvalitetsstämpel och försäljningsargument att jobba med ursprungsmärkning.

Centerpartiet anser också att det behövs mer av frivilliga märkningar. Det kan handla om ekologisk, fair trade, svenskt sigill eller andra märkningar som talar om att maten är hållbart producerad.

Antibiotikaanvändning inom EU:s djurhållning

I Sverige förbjöds antibiotika i tillväxtfrämjande syfte redan på 80-talet. 20 år senare följde EU efter. Sverige har lägst användning av antibiotika till djur i hela EU och nyckeln är ett högt djurskydd, restriktivitet i användningen av antibiotika och ett gott smittskydd. Men trots att för hög användning av antibiotika leder till att bakterier utvecklar resistens mot medicinen så är användningen fortfarande hög inom EU. I dag

använder både Cypern och Italien 30 gånger mer antibiotika i sin djuruppfödning än Sverige. Tyskland använder 13 gånger mer antibiotika än Sverige. Andra länder säljer antibiotika receptfritt och i USA används antibiotika fortfarande främst i förebyggande syfte, innan djuren ens är sjuka.

Det ligger i allas intresse att minska användningen av antibiotika. Vi kan göra mycket i Sverige, men det mesta jobbet måste göras i EU och genom internationell samverkan. Centerpartiet vill se att en gemensam europeisk strategi skapas för en restriktiv antibiotikaanvändning med möjligheter till sanktioner mot enskilda länder. Centerpartiet vill också se ett förbud mot att veterinärer i EU säljer antibiotika eftersom försäljningen driver på användningen. Antibiotika ska skrivas ut på recept, men inte säljas direkt av veterinärer. För att synliggöra användningen av antibiotika och därmed tydliggöra problemet, vilket ger incitament till att minska användningen, vill Centerpartiet se ett gemensamt EU-register för all antibiotikaanvändning.

Minst motsvarande svenska djurskyddsregler vid upphandling

Djur ska ha det bra, skyddas från lidande och så långt som möjligt kunna få utlopp för sina instinkter och kunna utföra sitt naturliga beteende. För Centerpartiet är det lika självklart som att bonden har goda villkor, att också djur som ger oss köttet, mjölken och äggen ska ha det bra och tas väl om hand.

Varje dag serveras ungefär tre miljoner måltider inom den offentliga sektorn. När vi från staten ställer höga krav på djurskydd och miljö är det inte rimligt att kommuner och landsting inte köper in mat med de höga kraven till våra skolor, sjukhus och äldreboenden. Det är idag möjligt att ställa bättre krav på bland annat miljö och djurskydd men det finns mer att göra. Centerpartiet vill därför att lagen om offentlig upphandling ska förändras så att det blir enklare att ställa krav på djuromsorg och miljöhänsyn vid upphandling.

Vi vill att 100 procent av all mat som upphandlas och serveras i den offentliga sektorn ska uppfylla högt ställda miljö- och djurskydds krav och att 100 procent av allt kött som serveras i skolor och äldreboenden har djurskydds krav som minst motsvarar de svenska.

Gårdsförsäljning

Allt fler vinodlingar växer fram i det svenska landskapet och fler och fler mikrobryggerier startas. Detta skapar inte bara nya produkter. Vingårdar och små bryggerier kan också bli fantastiska besöksmål.

Många besökare kommer till Sverige för att uppleva de smaker som finns i landets mat och dryck. Sverige måste göra det lättare för den småskaliga dryckesproduktionen. Istället för att göra reglerna krångligare borde Sverige prova gårdsförsäljning av öl och vin. Våra nordiska grannländer klarar av att kombinera gårdsförsäljning med både EU-medlemskap och en strikt alkoholpolitik och i Sverige har frågan redan utretts. Centerpartiet vill gå vidare med dessa förslag och vill därför se försöksverksamhet i tre pilotlän. Att också kunna besöka den gård där maten producerats eller där druvan vuxit och köpa med sig lite hem är för många en självklarhet som Centerpartiet vill ska finnas även i Sverige.

Annie Lööf (C)

Anders Ahlgren (C)

Daniel Bäckström (C)

Ulrika Carlsson i Skövde (C)

Fredrik Christensson (C)

Lena Ek (C)

Eskil Erlandsson (C)

Johan Hedin (C)

Ola Johansson (C)

Per-Ingvar Johnsson (C)

Anders W Jonsson (C)

Johanna Jönsson (C)

Emil Källström (C)

Helena Lindahl (C)

Per Lodenius (C)

Kerstin Lundgren (C)

Rickard Nordin (C)

Annika Qarlsson (C)

Kristina Yngwe (C)

Solveig Zander (C)

Anders Åkesson (C)

Per Åsling (C)